

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de waarnemend statengriffier J.R. Loggen M.Sc.
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN - 1 OKT. 2015

Provinciale Staten

Uw contactpersoon

Mw. Mr. W.J. (Wendy) Ates-Janssens
BEL/NRL

Doorkiesnummer +31235143784
janssensw@noord-holland.nl

1 | 7

Betreft: Onderzoeken naar effectiviteit agrarisch natuurbeheer.

Verzenddatum

- 1 OKT. 2015

Geachte leden,

Kenmerk

585532-685370

Tijdens de bespreking in uw Staten op 29 juni 2015 van het Natuurbeheerplan 2016 en agrarisch natuurbeheer is door de heer A.E. van Liere (Partij voor de Dieren) gevraagd naar rapporten waaruit de effectiviteit van het agrarisch natuurbeheer kan worden afgeleid. In deze brief voldoen wij aan uw verzoek.

Uw kenmerk

Agrarisch natuurbeheer kan in sommige gebieden, onder goede omstandigheden, met de goede combinatie van beheermaatregelen, een positief effect hebben. De rapporten laten dit ook zien en vormen onderzoek naar welke omstandigheden nu precies gunstig zijn. Vandaar ook de kerngebiedenbenadering: méér doen in minder gebieden. Weidevogelbeheer is maatwerk en in een aantal gebieden, zoals de Ronde Hoep, zien we de aantallen weidevogels toenemen.

De kennisontwikkeling gaat steeds voort. De totale ontwikkeling van de weidevogels is echter van veel meer factoren afhankelijk dan de beheermaatregelen.

Het agrarisch natuurbeheer dat in 2016 van start gaat, bouwt voort op de aanbevelingen uit diverse onderzoeken.

Planbureau voor de Leefomgeving, 2007 Ecologische evaluatie regelingen Natuurbeheer 2000-2006.

Essentie: het rapport pleit voor agrarisch natuurbeheer in de randen of in samenhang met natuurgebieden, concentratie van agrarisch natuurbeheer en verzwaren van beheermaatregelen in weidevogelgebieden.

<http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/500402006.pdf>

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Dreef 3
Haarlem [2012 HR]
www.noord-holland.nl

SOVON 2013/15 Het belang van Nederland buiten de ecologische hoofdstructuur voor soorten van de vogelrichtlijn en van bijlage V van de habitatrichtlijn.

Essentie: voor soorten waarvan een substantieel deel van de Nederlandse populatie buiten Natura 2000-gebieden en overige NNN voorkomt, en waarvan de staat van instandhouding ongunstig is, zullen maatregelen buiten de beschermde gebieden nodig of wenselijk zijn om vitale populaties voor Nederland te behouden.

<https://www.sovon.nl/nl/content/het-belang-van-nederland-buiten-de-ehs-voor-soorten-van-de-vogelrichtlijn-en-van-bijlage-v>

***Altenburg & Wymenga 2093
Monitoring agrarisch weidevogelbeheer Fryslan 2000-2014***

Essentie: de afname van grutto, tureluur, scholekster is in gebieden met agrarisch natuurbeheer minder sterk dan in het gangbare boerenland.

<http://www.altwym.nl/nl.php/docs/aw-rapporten>

Altenburg & Wymenga, 2013/1831 Ecologie van de weidevogels: kennisbundeling voor bescherming en beheer

Essentie: succesvolle bescherming van weidevogels vraagt om maatregelen gedurende het hele voortplantingsproces, dat loopt van aankomst, vestiging, nestfase, kuikenfase tot en met voorbereiding op de trek.

<http://www.altwym.nl/nl.php/docs/aw-rapporten/>

Kenniscentrumweidevogels, Jaarboek weidevogels Noord-Holland 2013

Essentie: analyse periode 2003-2013. Veel soorten weidevogels gaan in aantallen achteruit. Grutto vertoont in gruttokerengebieden, zowel binnen als buiten de EHS, een stabiele trend.

<http://www.kenniscentrumweidevogels.nl/>

RUG-SOVON-CML Veranderingen en trends van weidevogels op landschapsschaal. LNV kenmerk TRCDKE-2007-1125.

Essentie: onderzoek naar kenmerken van goede weidevogelgebieden, welke factoren van invloed zijn op dichtheden en trends van weidevogels. Openheid van landschap, kruidenrijkdom, laat maaien en hoge grondwaterstand zijn cruciaal.

https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/Factoren%20die%20overleving%20weidevogelkuikens%20beïnvloeden_rap2008_01.pdf

Werkgroep grauwe kiekendief, 2014 Analyse effectiviteit van het akkervogelbeheer in provincie Groningen. Evaluatierapport.

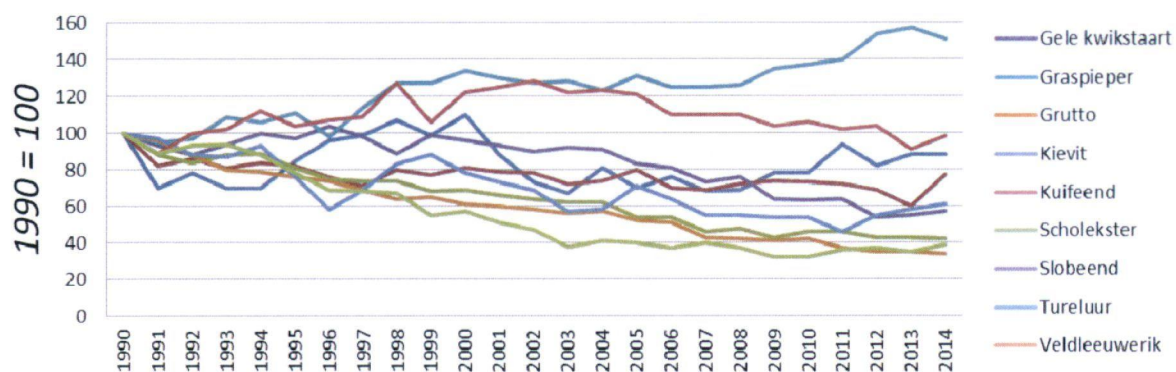
Essentie: het rapport geeft aan dat akkervogels niet genoeg hebben aan faunaranden, maar de ligging van faunaranden en de combinatie van randen met vogelakkers van belang zijn. Het rapport noemt het positief effect van wintervoedselveldjes op de aanwezigheid van zangvogels in de winter.

http://werkgroepgrauwekiekendief.nl/pdf/2014_evaluatierapport_Analyse_effectiviteit_van_het_akkervogelbeheer_in_provincie_Groningen.pdf

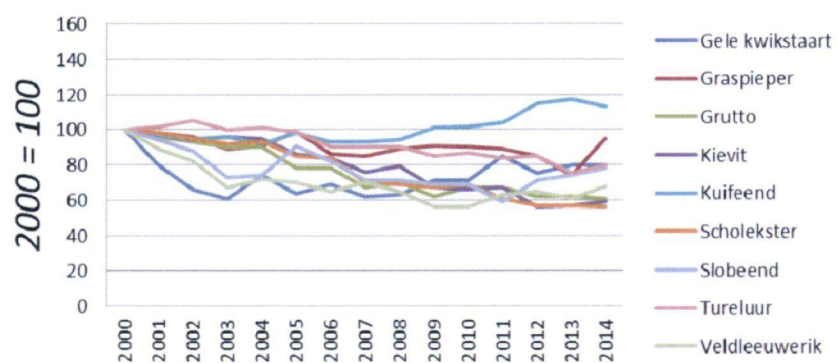
Data van Sovon en CBS, zie bijgevoegde grafieken.

Per soort kunnen er grote verschillen zijn in de populatieontwikkeling. Het betreft de ontwikkeling van weidevogels in heel Nederland.

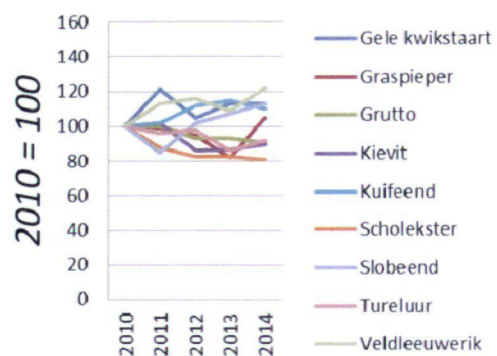
Ontwikkeling weidevogels 1990 - 2014

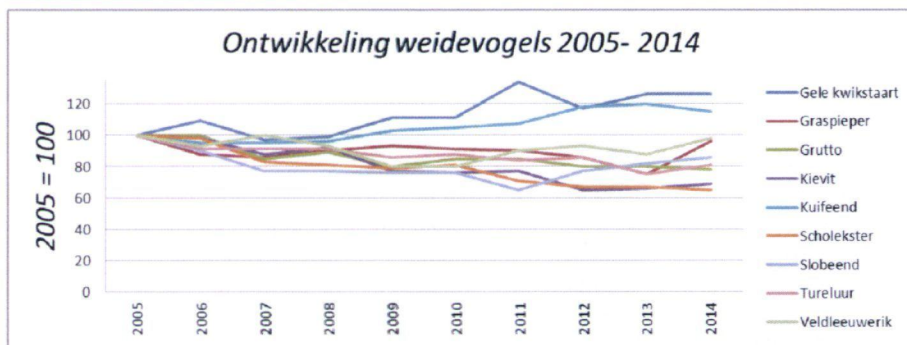
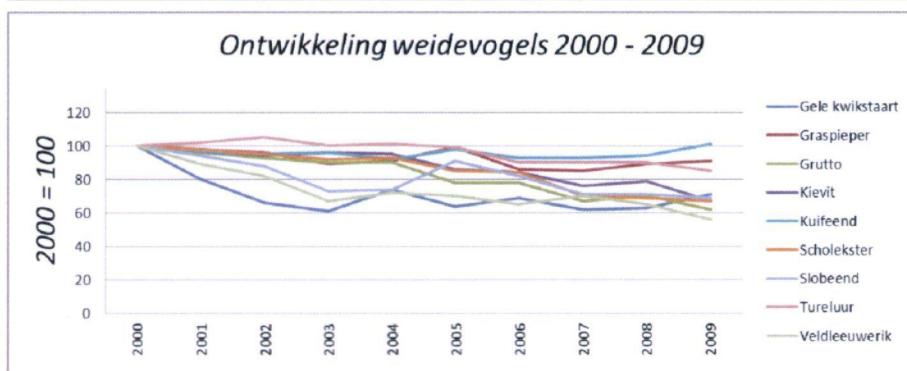
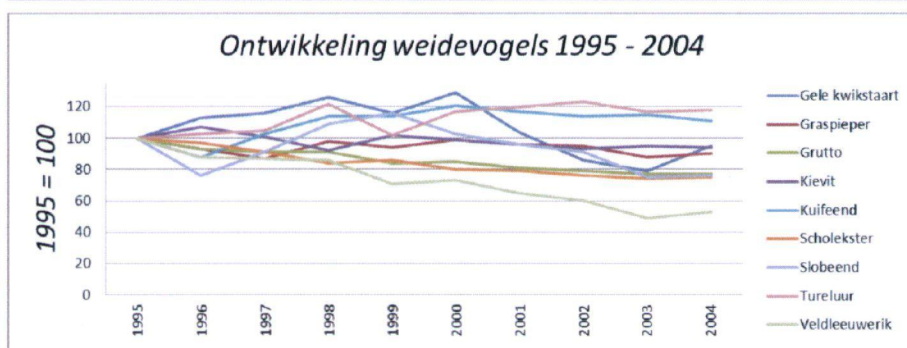
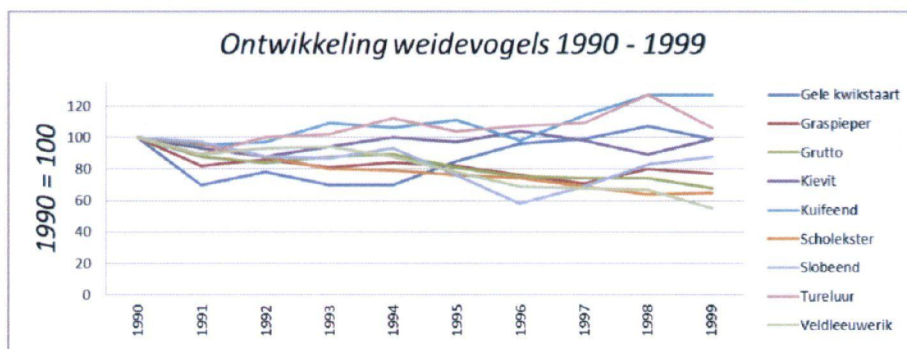

Ontwikkeling weidevogels 2000 - 2014

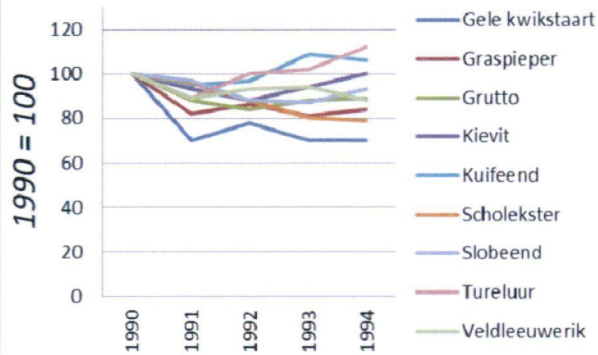

Ontwikkeling weidevogels 2010 - 2014

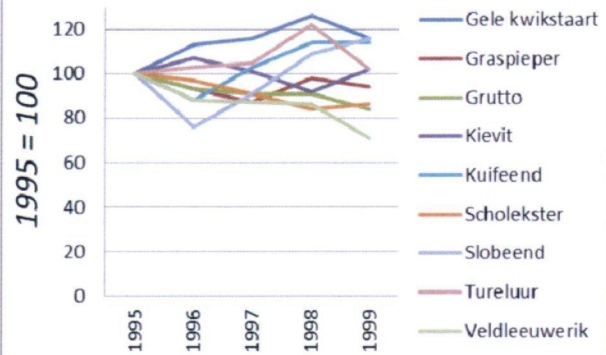

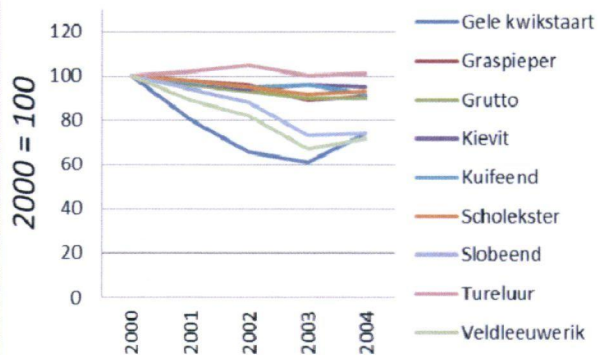
Ontwikkeling weidevogels 1990 - 1994

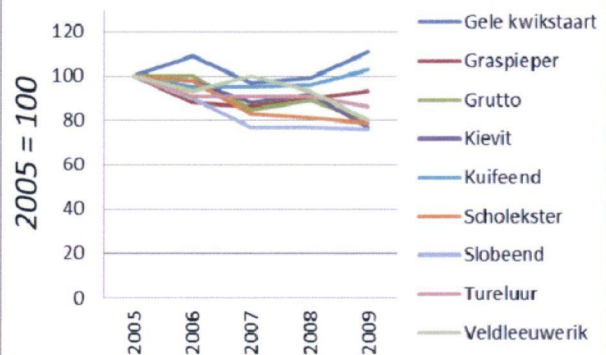
Ontwikkeling weidevogels 1995 - 1999

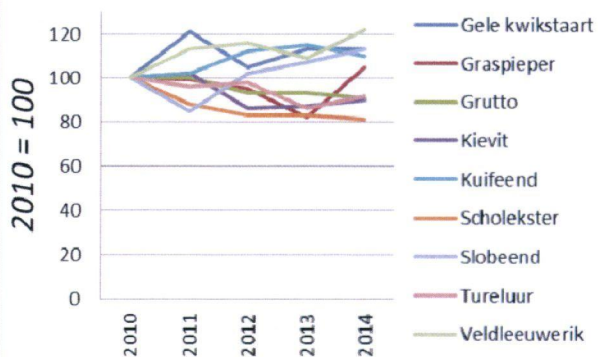
Ontwikkeling weidevogels 2000 - 2004

Ontwikkeling weidevogels 2005-2009

Ontwikkeling weidevogels 2010-2014

Geanalyseerde gegevens van 2015 zijn nog niet beschikbaar.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

G.E.A. van Craaikamp

voorzitter

J.W. Remkes

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid
van het college dat met dit onderwerp is belast.